ELIMÄEN KIRKKO (39)

Elimäen vanhalla kirkolla on syvä menneisyys, joka ulottuu lähes 400 vuoden taakse. Siksi ei olekaan ihme, että monet tarinat ovat aikojen kuluessa seuranneet sen historiaa.

Kerrotaan, että kun kirkkoa oltiin rakentamassa, ei sen nykyiselle paikalle vaan toisaalle, kirkkorakennus romahti aina kasaan. Valmista ei saatu aikaiseksi, vaikka kuinka monta kertaa yritettiin. Siinä vaiheessa jo epätoivoiset rakentajat päättivät valjastaa hevosten sijaan vahvan härän vetämään hirsikuormaa ja pystyttää kirkon sinne, minne musta härkä kuormansa kanssa pysähtyy. Härkä seisahtui Elimäen järven rannalle.

Väitetään myös, että kirkko ei pysynyt pystyssä, koska se ei saattanut katsella omaa kuvaansa järven pinnalta.

Musta härkä on mukana myös kertomuksessa, joka sijoittuu isonvihan jälkeiseen aikaan. Kirkon iso kello piilotettiin maassa olevilta venäläisiltä läheiseen lampeen, ja kun sitä oltiin myöhemmin nostamassa ylös, eräs muija huudahti: ”Elimäen vanha härkä tulee!” Tällöin pelästyneiden miesten ote nostoköysistä kirposi ja kello putosi takaisin lampeen. Siellä lammessa se on tiettävästi edelleen.

Erään kerran rosvo kävi varastamassa kirkon ehtoollisastiat ja kätki ne muualta saaliiksi saamiensa hopea- ja kultarahojen kanssa lähistöllä olevan mäen onkaloon. Ennen kuin rosvo palasi kätkölleen, hän sairastui, mutta paljasti ennen kuolemaansa salaisuuden ystävälleen. Mutta tämä ei kuitenkaan koskaan saalista löytänyt.

Kun kirkkoa oltiin kerran korjaamassa, Peippolan kartanon häijy ja kopea isäntä ajoi hevosella kirkkoon. Rangaistukseksi röyhkeästä teostaan hänet määrättiin istumaan kirkon mustaan penkkiin. Mutta rikas kun oli, hän välttyi itse tuomiosta. Herran hattu ja keppi kärsivät rangaistuksen hänen puolestaan.

Kirkon mustalle penkille istutettiin muitakin väärintekijöitä ja monen monta kertaa siellä nähtiin istuvan juopuneita ja kiljuvia miehiä. Paikkakunnan kuuluisa varas Kopakka-Liisa sai istuntoa peräti kolme kertaa, minkä jälkeen päätettiin, että ei häntä enää viitsitä penkille asettaa. ”Kopakka-Liisan anastamista tavaroista hyötyvät niin isännät kuin emännätkin”, kuten eräskin vääräleuka totesi.

Elimäen kirkkoa alettiin rakentaa osittain kuivatun järven pohjalle 1638. Myöhemmin kirkkoa laajennettiin ja järven kuivausta jatkettiin edelleen. Ennustuksen mukaan kuivauksella tulee kuitenkin olemaan karmea hintansa. Kun järven pohja joskus alkaa kuivuudesta halkeilla, koko kirkonväki kirkkoineen hukkuu aaltojen alle. ■

Pekka Vartiainen

ELIMÄKI CHURCH (39)

The history of the old Elimäki church reaches back almost 400 years. It is said that when the building works of the church began, for some mysterious reason nothing was completed.

Time and again, the foundations collapsed or some other strange thing happened. The builders were becoming desperate, so they decided to harness a powerful ox to draw a load of logs, instead of horses. They would erect the church on the spot where the black ox with its load stops. The ox stopped on the shore of the Elimäki lake, and that is where the church then went up.

The construction of Elimäki church began in 1638 on the bottom of the partially drained lake. The church was later extended, and the lake was drained further. But according to prophecy, the price of draining of the lake will be terrible. In the future, when the lake bottom starts to crack from drought, the whole congregation will drown under the waves.

The black ox also appears in a story set in the time after the Greater Wrath. The big church bell was hidden from the occupying Russians in a nearby pond. Later, when it was being retrieved, an old woman yelled: ”The old ox of Elimäki is coming!” This startled the men, they let go of the ropes, and the bell plunged back into the pond. As far as anyone knows, it is still there today.

Once, a thief had stolen the communion ware from the church and hidden it with his other loot in a hollow of a nearby hill. Before the thief was able to return to his hiding place, he was taken ill. On his deathbed, he revealed the hiding place of the loot to his friend. In spite of this, he never found the hoard.

On one occasion, when the church was being repaired, the aggressive and arrogant master of Peippola manor drove his horse into the church. As punishment for his impudent deed, he was sentenced to sit in the ’black bench’ of the church. But being rich, he did not need to take his punishment. Instead of himself, he placed his hat and walking stick on the bench.

It was customary to sit offenders on the black bench of shame in the church. Many a time it held drunken and roaring men. Kopakka-Liisa, the famous local thief, was sentenced to sit there on three occasions, after which it was decided not to bother any more. ”Kopakka-Liisa is more use to the rich as a thief than being punished,” one wisecracker remarked. ■

Transl. Annira Silver

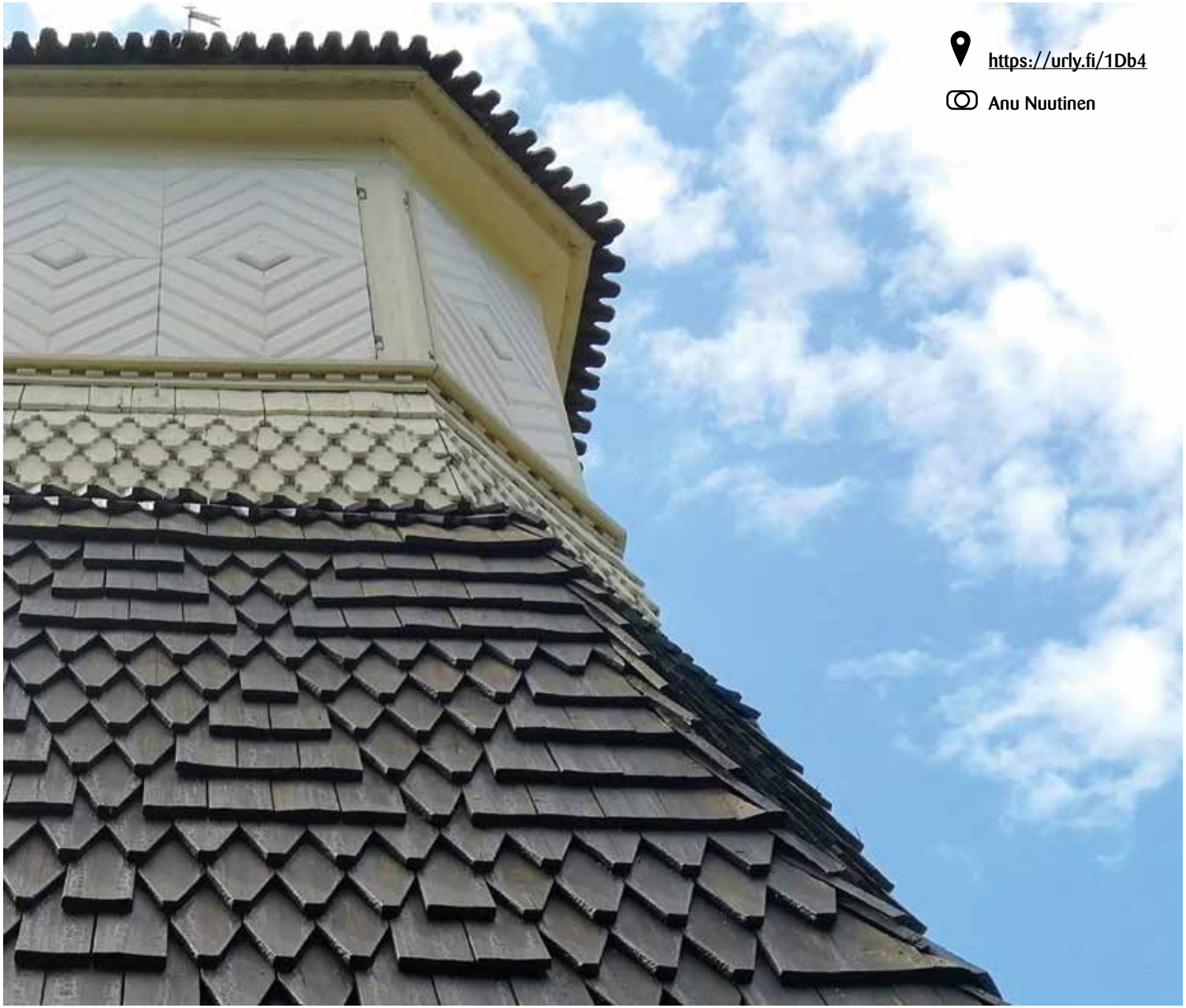

https://urly.fi/1Db4

Anu Nuutinen

Elimäen kirkko on Suomen vanhin puukirkko. Sitä on rakennettu useaan otteeseen vuodesta 1638 alkaen. Kirkon kellotapuli ja kiviaita on rakennettu 1700- ja 1800-lukujen taitteessa.

Elimäki church is the oldest wooden church in Finland. Its construction began in 1638 and continued in several stages. The bell tower and the stone wall surrounding the churchyard were built at the turn of the 1700s and 1800s.